

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 16/21
Luksemburgā, 2021. gada 17. februārī

Spriedums lietā T-238/20
Ryanair DAC/Komisija

Zviedrijas īstenotā aizdevumu garantiju shēma nolūkā Covid-19 pandēmijā atbalstīt aviosabiedrības ar Zviedrijas darbības licenci, lai kompensētu smagus traucējumus šīs dalībvalsts tautsaimniecībai, ir saderīga ar Savienības tiesībām

Šī shēma ir uzskatāma par pieņemtu Savienības interesēs

2020. gada aprīlī Zviedrija paziņoja Eiropas Komisijai par atbalsta pasākumu aizdevumu garantiju shēmas veidā aviosabiedrībām, kurām ir Zviedrijas darbības licence¹, saistībā ar Covid-19 pandēmiju (turpmāk tekstā – “aizdevumu garantiju shēma”). Konkrētāk, šī shēma attiecas uz aviosabiedrībām, kurām 2020. gada 1. janvārī bija licence komercdarbībai gaisa pārvadājumu nozarē, izņemot aviosabiedrības, kuras veic neregulārus lidojumus. Maksimālais ar šo shēmu garantēto aizdevumu apmērs ir pieci miljardi Zviedrijas kronu (SEK), un garantija ir piešķirama līdz 2020. gada 31. decembrim uz sešu gadu maksimālo termiņu.

Uzskatīdama, ka paziņotā shēma ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, Komisija to izvērtēja, ņemot vērā savu 2020. gada 19. marta paziņojumu “Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā”². Ar 2020. gada 11. aprīļa lēmumu³ Komisija paziņoto shēmu atzina par saderīgu ar iekšējo tirgu atbilstoši LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktam. Atbilstoši šim noteikumam atbalsts, kas paredzēts, lai novērstu nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā, ir uzskatāms par saderīgu ar iekšējo tirgu.

Aviosabiedrība *Ryanair* cēla prasību par šī lēmuma atcelšanu, kuru Eiropas Savienības Vispārējās tiesas desmitā palāta paplašinātā sastāvā tomēr noraidīja. Šajā kontekstā tā pirmo reizi pārbauda valsts atbalsta shēmas, kas pieņemta nolūkā risināt Covid-19 pandēmijas sekas, likumību no LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta aspekta⁴. Vispārējā tiesa turklāt precīzē saikni starp valsts atbalsta jomas noteikumiem un nediskriminācijas pilsonības dēļ principu, kas nostiprināts LESD 18. panta [pirmajā daļā], no vienas puses, un pakalpojumu sniegšanas brīvības principu, no otras puses.

Vispārējās tiesas vērtējums

Pirmkārt, Vispārējā tiesa veic Komisijas lēmuma pārbaudi no LESD 18. panta [pirmās daļas] aspekta, ar kuru, piemērojot Līgumus un neskarot tajos paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ. Tā kā Vispārējā tiesa uzskata, ka LESD 107. panta 3. punkta

¹ Licence, kas izsniegta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV 2008, L 293, 3. lpp.) 3. pantam.

² OV 2020, C 91 I, 1. lpp., kas grozīts ar Komisijas paziņojumu “Grozījums pagaidu regulējumā valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā” (OV 2020, C 112 I, 1. lpp.).

³ Komisijas Lēmums C(2020) 2366 *final* (2020. gada 11. aprīlis) par valsts atbalstu SA.56812 (2020/N) – Zviedrija – Covid-19: aizdevumu garantiju shēma par labu aviosabiedrībām.

⁴ 2021. gada 17. februāra spriedumā *Ryanair/Komisija* (T-259/20) Vispārējā tiesa pārbauda Francijas pieņemtās valsts atbalsta shēmas nolūkā risināt Covid-19 pandēmijas sekas Francijas gaisa pārvadājumu tirgū likumību no LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta aspekta.

b) apakšpunkts ir viens no šiem īpašajiem noteikumiem, tā pārbauda, vai aizdevumu garantiju shēmu atbilstoši šai normai var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa apstiprina, pirmām kārtām, ka aizdevumu garantiju shēmas mērķis atbilst LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta nosacījumiem, jo tā **patiešām ir paredzēta, lai kompensētu nopietnus traucējumus Zviedrijas tautsaimniecībā, ko radījusi Covid-19 pandēmija, it īpaši – tās būtiskās negatīvās sekas Zviedrijas gaisa satiksmes nozarē un tādējādi attiecībā uz aviopārvadājumiem šīs dalībvalsts teritorijā.**

Otrām kārtām, Vispārējā tiesa konstatē, ka aizdevumu garantiju shēmas ierobežošana, to attiecinot tikai uz aviosabiedrībām, kurām ir Zviedrijas licence, **ir piemērota, lai sasniegtu mērķi kompensēt nopietnos traucējumus Zviedrijas tautsaimniecībā.** Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzsver, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1008/2008 Zviedrijas licences esamība faktiski nozīmē, ka attiecīgo aviosabiedrību galvenā uzņēmējdarbības vieta ir Zviedrijas teritorijā un ka tās ir pakļautas Zviedrijas iestāžu īstenotai finanšu un reputācijas uzraudzībai. Vispārējā tiesa uzskata, ka minētās regulas normās ir noteikti savstarpēji pienākumi starp aviosabiedrībām, kurām ir Zviedrijas licences, un Zviedrijas iestādēm un tādējādi īpaša un stabila saikne starp tām, kas pienācīgi atbilst LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz aizdevumu garantiju shēmas samērīgumu Vispārējā tiesa turklāt uzsver, ka shēmas atbalsttiesīgo aviosabiedrību darbības lielākā daļa tiek īstenota, veicot regulāros lidojumus Zviedrijas teritorijā gan kravas, gan pasažieru pārvadājumu jomā, kas atbilst mērķim nodrošināt Zviedrijas savienojamību. Attiecinot minēto atbalsta shēmu arī uz sabiedrībām, kas nav reģistrētas Zviedrijā, šis mērķis netiktu sasniegts.

Ņemot vērā aplūkojamo situāciju dažādību, Vispārējā tiesa arī konstatē, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka **attiecīgā atbalsta shēma nepārsniedz to, kas bija nepieciešams, lai sasniegtu Zviedrijas iestāžu izvirzīto mērķi,** kurš bija ļoti svarīgs, ņemot vērā, ka 2020. gada marta beigās šī dalībvalsts Zviedrijas galvenajās lidostās konstatēja pasažieru pārvadājumu samazinājumu aptuveni par 93 %.

Ņemot vērā šos konstatējumus, Vispārējā tiesa apstiprina, ka aizdevumu garantiju shēmas mērķis atbilst LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētās atkāpes prasībām un ka šī atbalsta piešķiršanas kārtība nepārsniedz to, kas ir nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai. Tādējādi šī shēma nerada arī ar LESD 18. panta pirmo daļu aizliegtu diskrimināciju.

Otrkārt, Vispārējā tiesa pārbauda Komisijas lēmumu no LESD 56. pantā ietvertās pakalpojumu sniegšanas brīvības aspekta. Šajā ziņā Vispārējā tiesa atgādina, ka šī pamatbrīvība kā tāda neattiecas uz tādu jomu kā transports, kurai ir piemērojams īpašs tiesiskais regulējums, ko tostarp veido minētā regula par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā. Proti, šīs regulas mērķis tieši ir noteikt pakalpojumu sniegšanas brīvības principa piemērošanas nosacījumus gaisa transporta nozarē. Tomēr *Ryanair* nav apgalvojusi nevienu minētās regulas pārkāpumu.

Treškārt, Vispārējā tiesa noraida pamatu par to, ka Komisija neesot izpildījusi pienākumu izsvērt atbalsta pozitīvo un negatīvo ietekmi uz tirdzniecības nosacījumiem un neizkropļotas konkurences saglabāšanu. Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka šāda izsvēršana LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā nav prasīta, **jo atbalsta pasākumi, kas veikti, lai novērstu nopietnus traucējumus dalībvalsts tautsaimniecībai, kāda ir aplūkojamā aizdevumu garantiju shēma, šī iemesla dēļ ir uzskatāmi par veiktiem Savienības interesēs, ja tie ir nepieciešami, piemēroti un samērīgi.**

Visbeidzot, Vispārējā tiesa kā nepamatotu noraida pamatu par apgalvotu pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un konstatē, ka nav nepieciešams izvērtēt tā pamata pamatotību, kurš saistīts ar 108. panta 2. punktā balstīto procesuālo tiesību pārkāpumu.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstīs, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli no sprieduma pasludināšanas ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.